

Piața muncii din Republica Moldova se află într-un proces de dezvoltare continuă care necesită anumite evaluări și monitorizări pentru a asigura buna funcționare a acesteia. În cele aproape trei decenii de independență a Republicii Moldova, a fost dezvoltat cadrul legal și instituțional al pieței moderne a muncii. De asemenea, au fost elaborate și implementate mai multe strategii și politici în domeniul ocupării forței de muncă. Crizele economice anterioare, precum și cea actuală, au evidențiat anumite puncte slabe ale pieței muncii care necesită o adaptare permanentă la diferite șocuri economice, prin ajustarea cadrului de reglementare și a politicilor active aferente pieței muncii.

Piața muncii din Republica Moldova se află sub incidența provocărilor demografice atât din punct de vedere a cantității, cât și a calității forței de muncă. Îmbătrânirea populației face ca disproporțiile gender generațional să se accentueze. Așadar, îmbătrânirea populației este însoțită inevitabil din perspectiva demografică și de o îmbătrânire a forței de muncă, care are implicații asupra evoluției speranței de viață, aflată într-o creștere modestă, comparativ cu statele UE.

Rata de ocupare în Republica Moldova se află la un nivel foarte redus, în comparație cu statele membre UE. Cu toate că în Republica Moldova se înregistrează cea mai mică rată a ocupării, în raport cu statele comunitare, constatăm, în același timp, că aceasta este la nivelul țărilor membre UE, care înregistrează cele mai înalte rate ale ocupării. Situația în cauză vorbește despre imperfecțiunea pieței muncii din Republica Moldova, dar și de comportamentul și cultura forței de muncă autohtonă.

Republica Moldova, prin adoptarea și punerea în aplicare a noii legi privind promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, a diversificat intervențiile pe piața muncii, prin orientarea mai mult spre politicile active care au drept scop atragerea în mediul profesional a persoanelor care se află în căutarea unui loc de muncă. Unele măsuri active au fost aplicate mai rapid, altele au fost puse în aplicare cu întârziere, urmare a necesității elaborării cadrului metodologic și logistic în acest scop. Prin politicile active promovate pe piața muncii, ANOFM este antrenată într-un spectru larg de activități pe care trebuie să le administreze, dar și unui șir de provocări noi care necesită soluții rapide. Resursele financiare alocate pentru politicile pe piața muncii sunt foarte mici, respectiv acestea nu pot acoperi întregul spectru de măsuri promovate la nivel național. Se impune o creștere graduală a volumului resurselor financiare pentru politicile pieței muncii, astfel încât fiecare persoană aflată în dificultate (înregistrat la ANOFM ca șomer) să poată beneficia de suport financiar pentru reintegrarea mai rapidă a acesteia în mediul profesional.

Deficitul de forță de muncă care se înregistrează de mai mulți ani în Republica Moldova creează probleme majore organizațiilor autohtone, în vederea asigurării acestora cu resursele umane necesare. Deficitul de forță de muncă în Republica Moldova se atestă atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Sub aspect cantitativ, deficitul de forță de muncă este determinat de procesul migrației forței de muncă care nu arată tendințe de încetinire în ultimii ani. În cea mai mare parte, emigrează forța de muncă calificată fapt ce conduce la înregistrarea unui deficit de forță de muncă și sub aspect calitativ. Principala cauză a emigrării forței de muncă peste hotare sunt salariile mici practicate în Republica Moldova.

Rezultatele obținute de membrii echipei de cercetare au fost discutate în cadrul unei Mese Rotunde, organizată în cadrul proiectului, precum și la alte reuniuni științifice organizate în Republica Moldova și peste hotare. De asemenea, rezultatele cercetării au fost materializate în 31 de lucrări, dintre care 1 monografie publicată peste hotare, 16 lucrări în Reviste științifice indexate în Baze de Date Internaționale, inclusiv o lucrare în revista *Administrative Science*, indexată în Scopus și Web of Science, (**Factor de Impact 3.0**) și o lucrare în revista *Central European Business Review*, indexată în Scopus și Web of Science, (**Factor de Impact 1.2**) și 13 lucrări în Volumele unor Conferințe Științifice Internaționale desfășurate atât în țară cât și în străinătate, dintre care 2 lucrări editate de SPRINGER.

Rezultatele obținute în cadrul proiectului au fost prezentate la expoziția internațională EUROINVENT 2023 care a avut loc la Iași (România) și au fost implementate de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă. Rezultatele obținute au fost apreciate cu Medalia de

bronz, iar Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a eliberat un certificat de implementare.

The labour market in the Republic of Moldova is in a continuous development process that requires certain evaluations and monitoring to ensure its proper functioning. In the almost three decades of independence of the Republic of Moldova, the legal and institutional framework of the modern labour market was developed. Several employment strategies and policies have also been developed and implemented. Previous economic crises, as well as the current one, have highlighted certain weak points of the labour market that require a permanent adaptation to different economic shocks, by adjusting the regulatory framework and active policies related to the labour market.

The labour market in the Republic of Moldova is facing demographic challenges in terms of both quantity and quality of the labour force. The ageing of the population is increasing the generational gender gap. Thus, from a demographic perspective, the ageing of the population is inevitably accompanied by an ageing of the workforce, which has implications for the development of life expectancy, which is increasing only modestly compared to EU countries. The employment rate in the Republic of Moldova is very low compared to EU Member States. Although the Republic of Moldova has the lowest employment rate compared to EU countries, it is at the same time on a par with the EU countries with the highest employment rates. This situation demonstrates the imperfection of the labour market in the Republic of Moldova, as well as the behaviour and culture of the local workforce.

The Republic of Moldova, through the adoption and implementation of the new law on employment promotion and unemployment insurance, has diversified its labour market interventions by focusing more on active policies aimed at attracting job seekers into the labour market. Some active measures have been implemented more rapidly, others have been implemented late due to the need to develop the methodological and logistical framework for this purpose. Through the active policies promoted in the labour market, NEA is engaged in a wide range of activities that it has to administer, but also in a number of new challenges that require quick solutions. The financial resources allocated to labour market policies are very small, i.e. they cannot cover the whole spectrum of measures promoted at national level. A gradual increase in the volume of financial resources for labour market policies is needed, so that every person in difficulty (registered with NEA as unemployed) can benefit from financial support for their quicker reintegration into employment.

The labour force deficit that has been registered for several years in the Republic of Moldova creates major problems for domestic organizations, in order to provide them with the necessary human resources. The labour force deficit in the Republic of Moldova can be seen both quantitatively and qualitatively. From a quantitative point of view, the labour shortage is determined by the process of labour migration, which shows no slowing down trends in recent years. For the most part, qualified labour force emigrates, a fact that leads to the registration of a labour force deficit in terms of quality as well. The main cause of labour emigration abroad is the low wages practiced in the Republic of Moldova.

The results obtained by the members of the research team were discussed during a Round Table, organized within the project, as well as at other scientific meetings organized in the Republic of Moldova and abroad. Also, the research results were materialized in 31 papers, including 1 monograph published abroad, 16 papers in scientific journals indexed in International Databases, including 1 paper in Administrative Science, indexed in Scopus and Web of Science, (Impact Factor 3.0) and one paper in the Central European Business Review, indexed in Scopus and Web of Science, (Impact Factor 1.2) and 13 papers in the Volumes of International Scientific Conferences held both at home and abroad, including 2 papers published by SPRINGER.

The results obtained within the project were presented at the EUROINVENT 2023 international exhibition that took place in Iași (Romania) and were implemented by the National Employment Agency. The results obtained were appreciated with the Bronze Medal, and the National Employment Agency issued an implementation certificate.